

Locuinta Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morarilor Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decatu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii ramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de-Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a

Pre sise lune . . . 6 „ „ „

Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a :

pre an. intregu 40 Lei n. — 16 fl. v. a

„ 6 lune 20 „ „ „ 8 „ „ „

„ 3 — 10 „ „ „ 4 „ „ „

Pentru inserțiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tapa'a timbrale pentru fiesce care publicati une separatu. In Loculu deschisu

20 cr. de linia.

Unu esemplariu costă 10 cr.

Pest'a, 16/ sept. 1869.

Dietele provinciali d'in Transilvania sunt in activitate cea mai mare parte; pana acuma inse ele nu ni presinta nece unu actu de ce-va important'a. Diet'a boema si polona, cele mai importante d'intre tote, inca nu s'au deschisu, ca ci alegerile la aceste diete decurgu chiaru acuma. Singuru diet'a d'in Bucovin'a, care se deschise in 9 septembrie, are una insemnata deosebita pentru noi Romanii. Anume, d'in lucrările ei de pana acum, propunerea deputatului romanu *Andrieviciu* (membru consistoriale) in favorea limbei romane, merita tota atentiunea cu atatu mai vertosu cu catu ace'a fu radecata la valoare de lege, proclamandu-se estu-modu limb'a romana de limba a consultărilor dietali, indreptatita intru tote egalu cu cea germana; protocolulu dietalu se va duce si in limb'a romana, si se va aplică unu stenografu romanu.

Salutamu pre fratii nostri d'in patri'a lui *Stefanu celu Mare*, pentru ca ajunsera a-si valida unulu d'intre cele mai sacre drepturi ale existintiei loru natiunali. Onor. nostri lectori voru potē ceti inse mai pre largu despre acestu evenimentu memorabilu pentru natiunea romana d'in Austri'a, in corespundint'a ce o reproducemu mai la vale d'in diuariulu „Albin'a.”

Este curiosu a vedē, ca dupa atate a caderi si lovitore, elementulu nemtiescu d'in Austri'a tiene si asta-di ta centralisatiune; elu voiesce adeca, ea in provincie ereditarie se se faca alageri directe pentru senatulu imperialu. Una asemene cestiune fu sulevata inca de multu prin diet'a Austriei inferioare. Intentiunea Nemtiloru nu pote fi alt'a decatu a avē unu parlamentu neimpedecatu si necontrolatu de dietele provinciali. Acesta cestiune se ivi era-si sub sesiunea de estu-tempu a dietei provinciali d'in Stiri'a. Se facu adeca propunerea de a se exprime necesitatea alegerilor directe pentru senatulu imperialu; una alta propunere, subscrisa si de *Kaiserfeld*, se facu pentru determinarea mai d'aprope a acestei cestiuni. Este forte probabilu, ca dietele provinciali, unde elementu germanu are majoritate, voru primi cu bucuria asemene manifestari pentru alegerile directe la senatulu imperialu, inse Polonii si Boemii voru lua una pusetiune de totu alt'a, si apoi fiindu ei in majoritate, centralisatiunea nemtiesca va fi paralisata.

Audimu, ca in Vien'a se constitui d'ilele aceste una reuniune sub numele „*Reuniunea liberalilor austriaci.*” Scopulu acestei reuniuni este: a lucra cu tote midi-locele permise de legi la restituirea pazei si concordiei intre poporele d'in Austri'a, a face posibilu si a intemeia adeverat'a libertate in sensu politicu si religiosu pentru toti, a redesteptā iubire si aderintia cātra Austri'a in tote poporele sale, a recastigā stim'a si incredere in afara. Esaminandu fara preocupatiune referintiele nostre factice, intemeiatorii acestei reuniuni — d'icu ei — sunt convinsi, ca acestu scopu maretu si intr'ade veru patrioticu nu va potē fi ajunsu decatu prin implenirea dorintieloru juste si compatibile cu scopulu statului a le toturoru natiunitatiloru, asiē ca nece un'a se nu fia silita a se luptā, ba chiaru si a se aliā cu elemente inimice libertatii, pentru ajungerea seu asiguraarea independintiei sale natiunali atatu de sacra si pretioasa. Deci, conformu spiritului infiintari sale, cu privire la suvenirile istorice atatu de scumpe a le poporeloru sale, dupa modelulu Elvetiei ca

statu federativu, cu unu monarcu in frunte, Austri'a trebe se se reconstituiesca pre basea unei libertati adeverate, prin egal'a indreptatire si prin asigurarea deplina a fia-carei minoritati natiunali. Alte scopuri a le acestei reuniuni sunt: respectarea fia-carei confessiuni recunoscuta de statu; facia cu Rom'a: respectarea adeveratei doctrine a lui *Crestu*; respectarea si iubirea preutiloru demni ai acestei religiuni; inse lupta energica contr'a baserecei catolice, daca acest'a ar' voi a exploata pre omeni prin stupiditate, prin vre unu concordatu, syllabu, encielica etc. seu prin fapte, cari aru tinde la oprimerea spiritului. Prin acēsta transformare publico-politica, sustienu fundatorii reuniunei, aru cascigā atatu imperiulu catu si poporele sale; in locu de regimulu complicatu si sumtuosu ar' urmā principiulu atatu de salutaru alu autonomiei; ur'a contr'a imperiului ar' fi inlocuita prin una aderintia fidelă, pina de devotamentu; lupt'a reciproca a poporeloru ar' fi alungata prin pacea, concordia si prin nesuintia loru comune cātra progresu. Dupa disparitiunea „inimicilor interni” ar' cresce puterea statului in afara prin sacrificie mai putiene de bani si de sange. D'in aceste motive, „*Reuniunea liberalilor austriaci*” pune pre stendardulu seu devisia: „*Pace si libertate ca in Elveti'a!*”

Liberalismu nemtiescu-austriacu! De cāte ori a insielatu acestu liberalismu pre proporele d'in Austri'a? Cine va mai crede asta-di nemtiloru? Romanii, cari de atatea ori fure amagiti cu vorbe gole, de siguru, nu voru mai pune vre-unu pretiu nece pre mascaradele nemtiloru, nece pre ale altoru-a; ei, Romanii, sciu bine, ca sperantia loru este numai in ei insii si ca cavalerii d'in Vien'a nu li potu aduce decatu stricatiune si pre langa acēsta, inca si insulte. Trist'a experientia ne-a invetiatu a nu mai dā crediementu celoru ce si-stramuta convingerile si consciintia de trei ori in doue-dieci-si-patru de ore. Libertatea Romaniloru este: puterea si tari'a loru. Deci avemu se li spunemu Nemtiloru: ve cunoscemu; nu vorbe ci faptele! Amu auditu noi inca vorbe frumoase nu numai de la voi ci chiaru in diplom'a d'in 20 octomvre 1860, inse unde sunt asta-di acele vorbe, cari au sciutu insufletii atunci si caroru-a li am datu crediementu atunci? Unde este sacrificiulu a 40,000 de Romani, datu totu numai pre vorbe in 1848? Mai voiti asta di ca se ve mai sacrificāmu sange? Vomu vedē.

Diet'a Bucovinei

S'a deschisu in 9. sept. Relativu la lucrările ei de mare importantia pentru romani, publicāmu dupa „Albina” urmatori'a corespundintia d'in Cernauti cu dtu 13 septembrie;

„In fine se introduse si limb'a romana in unu modu demnu de d'ins'a in diet'a d'in Bucovin'a, luandu asiē acestu corpu legelativu faci'a unei reprezentantie a tieriei si in punctulu limbei. Dupa ce adeca d. capitanu alu tieriei *E u d o c s i u d e H o r m u s a c h i* deschise sesiunea dietei cu unu cuventu rostitu si in limb'a romana, ablegatii natiunali, domnii: *Georgiu si Alesandru de Hormusachi*, br. *Alesandru Vasileo si Nicolaiu de Vasilco*, *Eugenu de Stircea* si *Ionu de Lupulu*, *Orestu de Renei*, parintii *Teofiltu Bendel'a* si *Samuilu Andrieviciu* etc. consultandu-se in o conferintia, se decisera a vorbi in dieta romana esce si a pretinde, ca protocolule siedintieloru se se compuna si in limb'a romanescă.

In siedintia a dou'a, parintele *Andrieviciu* care se alese de a face inceputulu cu desfasiurarea decisiunii acestei-a si a motiveloru, tienu unu discursu aplau-

datu de publiculu romanu, adresandu-se in fine cātra presiedintele casei, ca se faca despusetiunile recerute pentru unu stenografu romanu si pentru compunerea protocololoru despre siedintie in limb'a romana

Spre bucuria generala si intre aclamatiuni frenetice, recunoscundu domnulu presiedinte justeti'a si legalitatea pretensiuniloru acestoru-a, a datu promisiunea de a des-pune cele de lipsa spre realisarea loru.

Bucuri'a generala erā deplina, si ea aru fi remasu netulburata, daca nu s'aru fi sculatu doi ablegati, adeca *baronulu Petrino* si *Alt cu observari*. Ce e dreptu, in meritulu causei recunoscuta amendoi justeti'a pretensiuniloru facute, dara in privintia formala erā ei de parere, ca spre acēsta s'aru recere unu concludu alu casei.

Deci scolandu se *Alesandru Hormusachi*, care se pare a fi venit a nume, spre a confaptu la acestu actu importantu, cu puterea spirituala si foculu ce-i aprinde anim'a pentru interesele natiunale, combatu intre aplausele publiculu argumintele vorbitoriloru de mai nainte, in catu nu mai avura cūragiulu neci oi, neci altulu care-va, de a mai face observari.

Asiē s'a facutu inceputulu cu limb'a romana in diet'a d'in Bucovin'a, de carea in aceea-si di, cu privilegiulu verificării dlui *Schönbach* de ablegatu, ceea ce inse acum a trei-a ora nu s'a intemlatu, s'a servitu in unu modu aplaudatu si unu carturariu de satu, adeca d. *Iliutia*. Strainii cascā gurele, vedindu ce pote romanulu in limb'a sa!

Credemu, ca reprezentatii nostri in dieta cunoscuandu insemnata si necesitatea culturei natiunale, voru apera si spori cu totu adinsulu interesele ei. Dara conatiunali nostri se nu acceptu m u r a i n g u r a, adeca totulu d'in pomulu dietei, ci se lucre si d'insii inpru-na. Comunele, corporatiunile si personele private in scrisorile loru cātra dieta si comitetulu tieriei si cātra autoritatile publice si scaunele judetiale se se folosēca asemene de limb'a tieriei, ca-ei atunci vieti'a publica va luā deplinu caracterulu natiunale, atunci si cei mai incarnati adversari nu ne voru ignora si neci ni voru ne a dreptulu si puterea morala de existintia natiunala.

Se intielege, ca unii altii voru fi cautandu cu ochi de invidia la miscarea consciintiei natiunale si eluptarea drepturiloru, ce competu limbei romane, coniectandu si vorbindu multe de tote. Inse potē fi linescitu veri-cine si securu de acēsta, ca romanii d'in Bucovin'a, ca si cei d'in alte tiere, innadusiti in desvoltarea loru, sciu pre bine, catu de dorerosu este jugulu asuprirei; pentru aceea cātra celelalte elemente d'in tiēra, mai cu sēma cātra celu rutenu, voru fi cu lealitate fratiēscă. Romaunulu, care s'a facutu renumitu prin ospitalitate, va dovedi, ca scie a apretiu si drepturile conlocuitoriloru sei, ca-ci este romanu si romanulu āice: Ce tie nu-ti place, altui-a nu face!”

De la congresulu arceologicu d'in Copenhag'a, „Ad. Nat.” primi urmatori'a insciintiare:

„D-nu *Urechia* a vorbitu daspre anticitatile Moldovei, si D-nu *Odobescu* despre Romania. Ambele cuventari au atrasu viue interese si frenetice aplause d'in partea congresului. Congresulu a fostu inchisu printr'unu dineu regale la care au asistatu Corpulu diplomaticu, Ministril Danesi; famili'a regale inca a asistatu lungu tempu. Ser'a a fostu mare serbare tivoli. La 4 si 5 Septembrie au urmatu esecutiuni arceologice. Populatiunca a fostu continnu pre picioru de mare serbare. Drapelulu Romanu falala pretotindinea. La *Elsenoru* a urmatu banchetu de adio, la care D-nu *Urechia* a portatu unu toastu pentru Danemarc'a. Toaste portate pentru Romania si viue aplause pentru ele. Toaste in tote limbele, la cari Romania a fostu a 5-lea.”

Revista diurnalistică.

Se scrie d'in București, 6 sept., diariului francez „Correspondance Slave“ ce apare la Pragă: „Astăzi de la media-di s'a deschis sesiunea extraordinară a camerelor Romaniei. Principele Carolu se va pune pre cale, e foarte probabilu, mane s'eu celu multu poi-mane. Mai antîiu va merge la Viena, apoi la Baden-Baden, unde se va intalni cu famili'a regesea a Prussiei, apoi la castelulu de Hohenzollern, unde se afla famili'a sa propria, apoi la Parisu, si in fine la Brusella, pentru a cercetã pre sora sa, contes'a de Flandri'a. Cãtu pentru caletori'a la Londra, nu s'a decisu inca nimicu; se pote inse considerã ca probabilu; era despre una caletoria in Itali'a nu a fostu vorba.

„Caletori'a principelui in Crime'a a datu ocaziune la totu felulu de scomote. Unii vedeau aci inchierea unei alianție strinse intre guvernulu Romaniei si Russi'a. Caletori'a principelui la Viena si Parisu va modificã opiniunea in acesta privintia. Nu trebuie inse s'e ne incredemu cu totulu aparintieloru. Intieptiunea voiesee, ca s'e esaminãma lucrurile in fondu.

„Se va observã mai antîiu, cã caletori'a de fatia a principelui se face in c o g n i t o, in locu de a avè unu caracteru oficialu, care dede atãt'a splendore escursiunei sale in Crime'a. Deci, daca primirea principelui n'ar' fi intempinata pretotindena cu una asemene cordialitate, daca spre esemplu, guvernele d'in Viena si Parisu aru fi foarte moderate in decoratiuni, indata s'ar' potè aflã pretestulu caletoriei actuali, ce se face in c o g n i t o. De alta parte se pote crede, cã tote aceste au fostu dispuse inainte si cã caletori'a mai de curundu a ministrului de interne, M. Cogalniceanu, este in legatura cu acesta afacere.

„Ori cum s'e fia, este aci una cestiune grava, a sup'r'a carei a vedu de bine a ve atrage atentiunea de buna vreme. Romania nu mai este ace'a ce era inainte de douedeci de ani, una prada supusa apctitului celu mai abilu spris'eu celu mai tare. Ea incede a calculã, si fãra de a spriginì tote ilusiunile unora, fãra de a primi ca seriose esageratiunile unui patriotismu, de altminte foarte stimabilu, nu mai pote fi indoieia, cã aliantia ei va avè una valoare adeverata in momentul datu. Taber'a de la Furceni, care nu numera in acestu momentu decãtu doue-spre-diece mii omeni, va numerà pote in anulu viitoriu doue-dzeci-si-patru de mii, si cu sistemulu militariu astadi in vigore, este foarte lesne ca Romania s'e puna mane pre picioru de resbelu cinci-deci de mii omeni. Ce se tiene de arme si de aprovizionãri, aceste se voru capetã foarte iute d'in tierelu amice pre drumurile de feru puse in lucrãre cu tota diligintia prin iniciativ'a personala a principelui.

„Cinci-deci de mii omeni bine armati, bine provediuti, bine comandati, merita ca s'e fia luati in seama. S'e adaugemu cãtra acest'a una tiera bogata, fertile si care pote s'e subministre unui aliatu provisiui abudante. Poti

vedè, cã aliantia Romaniei nu este unu lucrù cu totulu indiferent. In casulu unui resbelu intre Francia si Prussia, este probabilu, cã Francia s'ar' aliã cu Austria, era Prussia s'ar' aliã cu Russia. In acestu casu Romania ar' apesã multu, fia ca aliata a Prussiei si Russiei, cã-ci ar' paralisã in mare parte poterea Austriei, care ar' fi silita de a-si padì fruntarielu orientali, fia ca alaturata cãtra Francia si Austria, cã-ci actiunea ei ar' impelcã atunci multu pre Russia. Romania, ce e dreptu, este mica, de-si in realitate nu ar' fi consultu a luã in gluma una natiune aproape de cinci milione inse, ca ausiliaria, ea pote dà servitiu mari unei poteri amice. Este importantu de a se ști, in cãtrã sunt indreptate simpatielu Romaniei, pentru a potè deduce, cari voru simpatieelu ei probabilu in casu de resbelu.

„Romania detoresce tote Franciei. Acestu-a este unu adeveru ce insi si Romanii in-recunosc cu placere candu cugeta cu sange rece. In tote cestiunile mari, cari s'au agitate de 15 ani incoace in acesta tiera, Francia a veghiatu totu-de-un'a a sup'r'a drepturilor Romaniei si le-a aperatu cu generositate. Este destulu ca s'e mentiunãma alegerielu lui Vogorides, alegerea indoita a principelui Cusa, uniunea Principatelu, cestiunea monastirilor inchinate, alegerea unui principe strainu, etc. Deci, recunoscintia oblega pre Romania a se alaturã cãtra Francia. Unitatea de rasa, raporturile de caracteru, cultur'a intelectuale primita in Francia de cãtra cei mai multi Romani instruiti, tote aceste sunt noue legaminte. Urmeze apoi interesulu bine intielesu alu Romaniei, care este celu mai potinte d'intre tote. Romania are de a sperã tote de la Francia, era de temutu nimicu. Altminte este cu Prussia si Russia. Prussia n'a facutu nimicu pentru Romania, nece bine, nece reu. Daca acestu-a este unu meritù, elu este puru negativu. Cãtu pentru Russia, toti si-aducu a minte de tempulu abid' trecutu, candu consuli ei impuneau legi principiloru Romaniei, candu tunurile ei erau asiediate pre piatile d'in București si Iasi, candu inchisorile ei erau pline de patrioti romani. Lasu, cã tempurile s'au sehimbatu, inse faptele sunt aci, si nu este logicu a te aruncã in bratiele unui indiferentu s'eu inimicu, intorcandu spatele cãtra unu amicu si protectoru.

„Care este inse asta-dì atitudinea Romaniei fatia cu diferitele poteri numite?”

Corespondintele promite cã ni va spune acest'a intr'o scrisore prossima. Vom vedè.

Cetimu in „Hon“, cã in ministeriulu de justitia s'au tinutu in d'ilele mai d'aprope consultãri asup'r'a organesãrii tribunaleloru comitatense. Se dice, cã s'au staveritu 57 tribunale pentru Ungaria, si 12 pentru Transilvania. Conformu planului prealabilu, pentru 200,000 locuitori s'aru infiintã una judecatoriã districtuale, er' pentru 30,000 locuitori un'a cercuale. Cu privire la cer-

culu de activitate alu tribunaleloru, se afirma, cã terminii comitatelu se voru respectã numai „dupa putintia.”

Se scrie d'in Turinu cu dtu 11 septemvru, cã regi n'a Prussici, sub pseudo-numele de contes'a Cleve, sosi la Milanu cu una suita forte mica. — Despre eremitulu d'in Caprer'a se afirma, cã coce la planuri mari, avendu de cugetu a le csecutã cu ocaziunea conciliului ecumenicu. „Secolo“ spune, cã pap'a a permis principelui Umberto, si soției lui, ca caletorindu la Neapolea, s'e t'oca prin Rom'a. Neapolea votã 250 mii de franci pentru serbarea nascerii eredelui principelui Umberto. — Dupa „Gaz. di Torino“, una comisiune franceza-italiana se va intruni nu preste multu in Rom'a, spre a se ocupã de resolverea unoru cestiuni remase pendinti in conventiunea d'in 1866.

Reportulu secretariului II, cu privire la activitatea comitetulu asociatiunei transilvane in decursulu an. 1868/9

(Fine.)

Conformu conclusului adun. gen. dela Ghier'la p. XXIV s'au facutu pasii necesari pentru estradarea manuscriptelu lui Clainu si Sincai, aflatori in biblioteca episcopesca d'in Oradea mare; si in urmare acestoru-a, ven. consistoriu episc. d'in Oradea mare sub dt. 21 Ianuaru 1869 Nr. 740/19 binevoindu a responde, cumcã acele manuscripte se voru strapune Près. Sale d. metrop. alu Albei-Iulie, spre a esoperã tiparirea aceluora, dupa cum va aflã mai acomodatu si mai corespunditoriu scopulu, comitetulu si-a tienutu de detoria a se adresã in estu obiectu deadreptulu la Près. Sa d. metropolitu si a lu rugã, ca dupa cum va aflã mai cu cale, s'e binevoiesca a miidoloci, ca atari manuscripte atãtu de pretioze, s'e vedã cãtu mai curendu lumin'a in interesulu literaturii romane. P. S. Sa d. metropolitu alu Albei-Iulie dr. Ionu Vancea prin carth'ã prea pretiosa d'in 15 Iuliu Nr. 1203 a. c. avũ bunavointia d'a reserie comitetulu, cumcã in caus'a opuriloru amentite pana atunci inca nu primise nimicu dela prea ven. ordinariatu episc. d'in Oradea mare, dar' totu atunci l'a provocatu, ca s'e se enuncie in obiectulu d'in cestiune.

In interesulu sporirei fondulu asociat. si conformu insarcinãrii primite dela adunarea gen. p. XXVI n'a lipsiu comitetulu a rogã pre ven. ordinariatu romane, ca s'e binevoiesca a provocã pre parocii resp., ca s'e indemne pre poporu a conferi de buna voia, cãtu de cãtu, d'in anu in anu, spre crescerea fondulu asociatiunei. Si ordinariatu romane cea mai mare parte petrunse de insemnateea acestui asiediametu nationale, au si satisfacutu dupa potentia si impregiurãri rogarei comit. (Sied. comit. d'in 15 Sept. 1868 §. 148.)

III. Pre langa cele premise comitetulu conformu misiunei si detoriei sale, in siedintiele sale lunare s'a mai ocupatu si cu alte afaceri si cestiuni privitorie la asociatiune, dar' de o parte presupunendu, cã lucrãrielu acestui comitetu, suntu degiã cunoscute d'in procesele verbali ale siedintieloru lunare publicate in totu cuprinsulu lorù, in foia „Transilvania“, de alta parte mai alesu d'in respectulu crutiãrii timpulu, mi-voiu luã voia a mai amentã aici, numai pre cele mai demne de insemnatu si de consideratiune.

POESIORIA**Poporul romanu in poesi'a sa.**

Discursu cetitu de Dlu I. Vulcanu in adunarea de la Siomcut'a-Mare a Asociatiunii trans.

Deca voimu s'e studiamu si s'e cunosemu caracterulu unui poporu, n'avemu s'e recurgemu la operele inventiatiloru, ci numai s'e consultãma poesi'a s'a poporala. Numai acest'a ni pote reversã lumina adeverata pre calea intunecosa; numai acest'a ni ofere firulu Ariadnei, ca s'e scapãma d'in labirintulu afirmatiuniloru problematice.

Poesi'a poporala e eglin'ã cea mai fidela, in care se reflecta caracterulu ori si carui poporu. Acest'a ni descopere tote insusirile, aplicatiunile si cugetele bune rele; acest'a ni spune tote dorintiele, aspiratiunile, datinele si in fine tote calitatile poporulu. Acest'a ni arãta, decã cutare poporu pote s'e prospere si s'e aspire la unu viitoriu stralucitu, si decã acelu-a e vrednicu de stima, de compãtimire, seu de dispretiu?

Da, cã-ci mus'a poporala nu ascunde nimicu. Ea povesteste atãtu virtutelu, cãtu si vitiurulu poporeloru respective. Ea suscepe tote, si nu lasa necantatu nici unu sujetu, ce are unu rolù ore-care in vietia individiloru si a natiuniloru. Poesi'a poporala — precum dice eruditulu nostru Hajdeu — este totu-de-un'a echoulu celu mai fidelu alu ideiloru natiunale. Ea contine secretele cele mai pretioze d'in internulu poporulu s'eu, — si de multe ori ni ofere desluciri scumpe pentru cunoșterea unoru eviniminte obscure, incãtu adese ori atestãrielu isto-

riei fãra de esplicatiunilu si ilustrãrielu poesiei poporale sunt enigmatice si neintelese.

Poesi'a poporala e istoria unei natiuni. Ea ni conserva tradițiunile, moravurile si datinele poporulu, — faptele sale glorioze, bravurele, luptele, invingerile acestui-a. — Amic'a cea mai constanta si fidela a poporulu s'eu, ea traiesce numai print'r'insulu; suride cu gratia si voiosia in d'ilele lui de gloria, — si plange „cu lacrimi de sange“ la momentul fericirii acestui-a.

Deci studiulu poesiei poporale este foarte interesantu, — dar' deosebi poesi'a noștra poporala ni ofere una ocupatiune pre placuta, atãtu pentru fecunditateea sa, cãtu si pentru pretiulu literariu alu acestoru creatiuni admirabile.

Suntemu d'in acele pre pucine natiuni, cari avem o poesia poporala atãtu de bogata, incãtu in privintia acest'a potemu emulã cu ori-care natiune, — incãtu decã istoria n'ar' fi insemnatu nimicu despre trecutul nostru, d'in fragmentele poesiei noștre poporale amu potè edificã o gloriosa piramida, care ar' vesti lunei lustrulu gloriei trecute, — d'in acesti „copii gasiti ai geniului romanescu“, — precum le numesce celebrulu nostru Alesandri — am potè tiese unu drapelu maretiu, la a carui privire nepotii s'aru insuflati de faptele stramosiloru, — si care falfaindu in aeru aru vesti in eternitate virtutea romana.

S'e nu credeti, cã in consideratiunile mele despre poesi'a noștra poporala am alunecatu pre terenulu esageratiuniloru! Aceste sunt adeveruri necontestabile si acceptate adi de lumea intrãga. O singura unica idea d'in o poesia poporala romana, publicata inainte de ast'a cu mai multi ani in o foia de la Parisu, si a eluptatu aplausele toturoru literatiloru, si adi tãta lumea literaria se

inchina cu recunoscintia poesiei noștre poporale, — si inca de mai multi ani s'a grabitu a-i aduce tributulu admiratiunii sale, traducandu d'intr'insa o multime de piese in diferite limbe mai culte Asta-di doinele, hoarele si baladele poporulu noștru sunt cunoscute si admirate pre malurile Dunarei intoamai, ca pre malurile Seinei, ale Temisei si a le Tibrulului.

Am d'is'o, cã d'in fragmentele poesiei noștre poporale amu potè compune istoria noștra natiunala.

Da.

Si amu potè deduce istoria noștra chiaru de la Urbea eterna, unde cu ocaziunea unui jocu cu nesce

Dinisiore, ca de sore,
Fetisiore sabiniore

Romanii, cari in cetatea lorù cea noua nu pre'aveã muieri,

Pe candu fu a se nserã,
Junii — d'inele-apuca,
Si a casa le ducea.*)

Si decã amu fi uitatu de totu suvenirea marelui Traianu, aceea totu-si nu s'ar' sterge d'in memoria noștra, cã-ci cantaretii poporulu ni canta si acuma despre — Troianu si despre

Erculu Erculeanu,
Capitanu Rimleanu,**)

adea unu capitanu d'in Rom'a.

*) At. Marienescu, Colinde 105 si 106.

**) Tote poesiele citate in tratatulu acestu-a sunt scose d'in colectiunea dlui V. Alesandri.

Cu multitudine internă are comitetul onore a aduce la cunoștință strălucitei adunări gen., cumcă facia și cu împregiurările prezente, cam nefavorabile pentru asoc., totuși s'au aflatu și acum individi zelosi, cari nu s'au indoiu a aduce sacrificie și oferte pre altariul acestui edificiu de cultura și prosperare națională. Aici merită a se amentî repausatul în Domnul Ioane Gavrilă Vaida de Soosmezô, fostu controlor la cass'a prov. d'in Sibiu, carele încă pre cându eră în patulu dorerilor, oferindu în favorea asoc. 200 fl. în obligatiuni, deveni prin acest'a conformu statutelor membru fundatoriu alu acelei-a pentru totu-de-un'a. Comitetulu d'in respectu stimei câtra resp. m. fundatoriu ai asoc. și a tîenutu de detoria a da espresune simțimintelor sale de dorere, pentru trecerea d'in viață a dlui I. Gav. Vaida, trecendu-se acea espresune totu-odată la protocolulu com. ca unu documentu de pia aducere aminte, (vedi prot. sied. comit. d'in febr. a. c. §. 10.)

Asemene domn'a Salvin'a Tobiasiu d'in Abrudu offeri în bani gata era-si 200 fl. facundu-se și domni'a-ei membru fundatoriu pentru totu-de-un'a. Apoi dlu comerciant în Brasiovu Dimitrie Ioncioviciu transpuse în proprietatea asociațiunii o obligatiune de stat (Staatsschuldverschreibung) d'in 15 martiu 1860, sunatoria despre 100 fl. v. a. pre langa urmatoriile condițiuni: a) ca interesele anuali să se întrebuințeze totu-de-un'a pentru asoc.; b) ca estindu dupa aceea obligatiune (cu ocaziunea sortirei) vre-unu castigu, a treia parte d'in acelu-a să se întrebuințeze pentru asociațiune, er' d'in celelalte două pârți, decă va fi vre-o suma însemnata, să se formeze unu fondu, carele să pörte numele oferitoriului, și d'in venitul anuale alu acelu-a să se faca unu stipendiu pentru unii teneri romani, cari ar' invetiă ore-care ramu alu tehnice, (vedi sied. d'in 15. sept. 1868. §. 98., sied. comit. d'in 7 aprilie 1869. §. 25. sied. comit. d'in 8 iuniu 1869 §. 47). In urma dn. canonicu metrop. Greg. Mihali oferindu în obligatiuni urbar. sum'a de 200 fl. m. c., a devenitu m. fundatoriu alu acestei asociațiunii, (sied. comit. d'in 2 martiu a. c. §. 17 și d'in 3 aug. a. c. §. 81).

Pre langa aceste-a au incursu la asociațiune și alte oferte în sume mai mici, despre care strălucit'a adunare va binevoi a se informă d'in reportulu cassei asociațiunei.

Comitetulu, conformu concludului său adus în siediția d'in 7. aprilie a. c. §. 32 și-tiene de detoria a reportă on. adunări, cumcă dupa-ce adunarea gen. d'in an. tr. a alesu de m. onorari pre unii barbati meritati pre terenulu literaturii și științificu și anume pre dd. Vas. Ales. Urechia și Bogdanu Petriceicu Hajdeu și alti doi domni, cari platisera tacs'a de m. ord., nefindu acest'i a suditi d'in monarcia nostra, în întielesulu statutelor, s'au facutu pasii necesari la înaltele locuri pentru dobandirea concesiunii de a li se potê da resp. diplome; dar' d'in partea înaltelor locuri, li s'a denegatu cerut'a concesiune, (vedi sied. comit. d'in 7 aprilie §. 32.)

Mi-mai iau voia a aminti, că comitetulu conformu insarcinării adunării gen. a publicatu în foia asoc. Nr. 4-7 a. c. conspectulu toturor acelor membri ai asoc. cari pre unu restempu de la 1866 pana 1868 au platitu tacelele prescrite pentru m. ord. ai asoc., cum și restantiele, și că s'a luat regulatu spre sciința în tota siediția lunaria a comitetului reportulu cassei despre starea fondului asociațiunii, cum și despre sumele intrate la asociațiune ca tacele de m. ord., ori ca oferte, care totu-odata s'au și publicatu în resp. foia a asociațiunii.

Poesi'a populara însufletesce și adi pre cei fricosi cu faptele lui Grue Grozoveanulu, carele

Susu pre campulu Nistrului,
Sub polele cerului,

canta asiè:

Că de cându m'am redicatu,
Si 'n Bugeacu eu am intratu,
Multi tatarî dieu ti-am stricatu,
Si tatarce-am veduvitu,
Fete mari am betranitu,
Si Bugeacu am pustitu,
De bahmeti lam saracitu,
Bugeaculu pre diumetate,
Si Crimulu a trei'a parte.

Si voi stranepoti ai gloriosulu Dragosiu, de cumva dora ore care d'intre voi a stersu d'in internulu său suverăna acestui erou, tramiteti-lu s'er'a în siediatori, să asculte cantecele melodiosu alu copilitielor romane; tramiteti-lu să asculte cantecele, care lu-va invetiă cine a fostu Dragosiu; tramiteti-lu să asculte, cum

Dragosiu mandru ca unu sore
A plecatu la venatore,

și cu ocaziunea acest'a gonindu o capriora, pre o poena zarî o copila dragalasia;

Cātu vitezulu o zareșce,
Ștă pre locu si se uimesce,

IV. Înainte de a-mi închiă acestu reportu, cugetu a face unu servitiu placutu strălucitei adunări gen., decă voiu aruncă o reprive generală preste numerulu membrilor asociațiunii noastre. — Ea în prezente numera 40 m. fundatori, d'in cari de si vre-o 3 inși au trecut d'in asta viață pamentesca, totuși ei mai vietiuescu și voru vietiul în eternu, în anitele cele calde ale natiunii noastre; ei voru vietiul totu-deun'a, pana candu va vietiul natiunea nostra; er' cumcă natiunea nostra are putere vitală, probéza de ajunsu trecutul ei celu de 1760 ani. Memoria lor precum și a altor binefacatori se va eternisă și în anitele asociațiunii; er' membrii ord., pentru totu-deun'a, adeca cari au platitu odata pentru totu-deun'a 100 fl. suntu pana acum 29 inși, er' cari au platitu tacelele prescrite de m. ord. pre an cur. 1868, 9 ce espireză degiă, suntu numai 79.

D'intre acest'i d'in urma suntu urmatorii dd. m. ord. noui, carour-a comit. conformu concludului adus în adunarea gen. de la Gherla d'in an. tr. §. XXIV. p. 2-lea datu resp. diplome, și pre cari are onore prin acest'a, a aduce la cunoștință adunării generale:

1. Ioane Cristea, protop. alu Vadului; 2. Iosifu Oroianu, protop. în Siomeut'a; 3. Petru Decel, par. rom. cat. în Sighisor'a; 4. Stefanu Borgovanu, c. r. capitanu în Alb'a-Iulia; 5. Teodoru Colbasi, inspectoriu dom. semin. în Cutu; 6. Ioane Suciu, par. în Riubarbatu, vicariat. Hatiegului; 7. Petru Burlecu, par. în Coresiani, vicar. Hatiegului; 8. Simeonu Micu, prof. de teog. în Blasiu; 9. Georg. Munteanu, prof. de prepar. în Blasiu; 10. Stefanu Popu, prof. de prepar. în Blasiu; 11. Ioane Popovicu Deseanu, avocatulu în Aradu.

Cu aceste mi închiu acestu reportu, orandu as. nostre prosperare și înflorire spre fericirea, cultur'a și înaltirea poporului romanu.

Siomeut'a mare, în 10. aug. 1869.

I. V. R u s u m. p.,
secr. II alu asoc. trans. rom.

Hia-Muresulului, 2^a sept. 1869.

Dle Redactoru! Basatu pre convietiunea, că diuariulu ce-lu redigeti dă ospitalitate corespundintielor, ce demasca abuzurile de potestate, esesele unor ampolati pre increditi în atotu-poternicia lor s. a. candu unii se semtu mai mari de câtu legea, și o esplica într'unu întielesu contrariu celui staveritu de legislatoriu.

E bine, asiè s'a întemplatu și la noi în dilele d'abiè espirate, că dlu jude procesuale A. H. (cunoscutu d'in una corespundintia esita în stimabilulu diariu alu Dvorske, și necombatuta încă de nimene) a comisu unu faptu micu în aparintia, în fondu inșe destulu de gravu pentru a nu fi ignoratu.

Sambata în 11 septembrie baronasiulu de aice Toderu Bornemis'a venindu de la otaru cu caruti'a sa trasa cu mare rapediune de unu calu, candu ajunșe în opidu întempiã vis-a-vis pre unu betranu tieranu de aice, Mihaiu Rainu înaintandu pre marginea drumulu cu carulu său încarcatu de lemne; tieranulu, se întielege nu mai potea feri cu carulu împovoratu, er' baronasiulu nu voi să mane pre laturea contraria; și estu-modu caruti'a lovindu-se de carambulu carulu încarcatu, se restornă în sianti cu baronu cu totu. Juratulu d'in locu Petru Crisianu Giorcanulu constata faptululu ca martoru oculatu.

Acum ce să vedi! baronasiulu, fâra a i se fi vate-

Uita bland'a capriora,
Si saget'a ce omora,
Uita drag'a venatore,
Uita lumea pre sub sore.

Copilit'a apoi i spune, că d'ins'a se numesce Moldov'a, că are multe culmi, campie, gradine, ape curgetorie, și că tote aceste apartienu ei, si le va da dreptu zestre lui, decă o va scapă de o fiãra 'nfricosiata,

De unu zimbru furiosu,
Care-o calca 'n susu și 'n josu.

Copilit'a abiè finl cuventulu, se ivi zimbrulu teribitu;

Era Dragosiu se tieneã,
Si celu zimbru cum vineã,
Ghiog'a 'n frunte-i aruncã,
Fruntea 'n doue-i despica,
Apoi capulu i taiã,
Intr'o lancia lu-puneã,
Si plecã în veselia
Pre frumos'a lui moșta,
De pagani să o ferșca,
Si ca domnu să o domnșca.

Èta în câte-va cuvinte descalcarea romanilor în Moldov'a sub conducerea lui Dragosiu. Unu sujetu de epopea acestu a pentru unu poetu modernu!

Dar să 'ntorcemu atentiunea nostra în alta parte! A, ce cantece divinu! Ascultati fii d'in patriã eroului, pentru care — precum dcece celebrulu nostru Haj-

matu ce-va, se coborî d'in carutiã și alergandu în curtea sa d'in apropiare, alarmă pre toti servitorii săi, demandandu-li, ca să prindã pre bietulu tieranu; dreptu acea nevinovatulu fu prinsu și condus cu caru cu totu în curtea domnșca unde apoi eroul baronasiu l'a batulu cu sbiciulu, cu destula brutalitate.

Acest'a nu fu destulu; baronasiulu atotu-poternicu se puse și scrisu susamintitulu jude procesuale una epistola, cuprinsulu ei nu ni-e cunoscutu, și d'impreuna cu epistola acest'a sermanulu tieranu fu escortatu prin juratulu memoratu mai susu la oficiulu procesualu, carele dandu credientulu unei simple epistole a partitei interesate, fâra a concede bietulu tieranu terenu de defensiune, lucondemnã brevi manu la unu arestu de 48 ore; cu tote că juratulu desfasura întreaga întempliera și constatã nevinovat'a acusatului. Laudatulu oficiu înșe impleni voi'a baronasiului, pre cont'a justitiei și a umanității dicundu: „Ce să facu, decă dlu baronu mi-a scrisu.“

Si acum fia-ni permisu a întrebã pre dlu baronu d'in Hia: are dsa cunoscutia despre acea, că dilele de aur ale feudalismului nu se mai potu continuã, și că tieranulu trebuie respectatu ca pre unu liberu cetățianu, celu puțin în drumulu tierelui, care lu cladese și conserva numai elu cu multa sudore, și că prin urmare grofi și baronii încă sunt detori a feri pre altii, celu puțin candu acest'i-a nu i potu feri pre d-lor? Er' pre dlu jude lu-ntrebãmu: canosce dsa cuprinsulu §-lui 427. d'in cod. penalu austriacu în vigore? Corespunsu-a despusetiunilor acelu-a în casulu premisu? Că ce decă dsa cunosceã §. în cestiune, candu a instruitu caus'a subversante, trebuie să pedepșca și pre dlu baronu, pentru că a menatu cu rapediune nepermisa, și a batutu pre tieranu, fâra a fi îndreptățitu la acest'a.

Să nu credeti dle Red., că casulu descrisu este unicu, se repetesce elu de multe ori în întreaga prefectur'a Uniadoriei, unde câtu-va grofi și baroni maltratẽza și batjocurescu una mare poporatiune romana. Ungurii-su domni, n'ai ce face! Bine a dšu cine-va, că „decã nu esci conte séu baronu, nu poti traî în Huniador'a.“

Maturistulu.

VARIETATI.

* (Regularea) fruntarielor între Romania, și Transilvania dupa „P. Ll.“ s'au inceputu în 13. I. cur. Ca comisari d'in partea monarciei austro-magiare, sunt emisi: judele regescu Gregoriu Beldi, unu capitanu și secretariulu financiaru Albertu Bielz.

* (Ludovicu Kossuth) dède în dilele trecute rendez-vous stimatorilor săi d'in Ungaria în Veneția.

* (Constituirea unei partite naționale) în Oradea-Mare respective în Biharia se apropia de realizare. Anume întielegintia romana d'acolo se într'unl în 20 Iuliu sub presiedintia Dlui Bic'a, alegundu și de notariu pre Dlu Iosefu Romanu; și dupa lamurirea necesității esintintiei unei partite romane, s'a emis una comisiune pentru a compune programulu constituirii partitulu în cestiune. Membrii acestei comisiuni sunt ODni: Ionu Siobanu, Simeonu Bica, Iosefu Romanu, Parteniu Cosma, Iustinu Popfî, Ionu Faste, Paladi, Georgiu Rozvanu, Georgiu Borha, Nicolae Zigre, Teodoru

deu — și epitetulu de „mare“ e pre pucinu! Ascultati cu pietate santa acestu cantece! Decã 'n piepturile unoru d'intre voi n'ar' mai palpità anima de romanu pentru admirarea și adorarea gloriei strabune; decã unii d'intro voi dora au uitatu, spuneti-le să aște de la poporu, cine a fostu Stefanu celu mare. Ascultati!

Stefanu, Stefanu Domnu celu mare,
Sémuenu pre lume nu are,
Decātu numai mandrulu sore.

D'in Sucév'a candu elu sare,
Pune pieptulu la otare,
Ca unu zidu de aperare.

Bratiulu lui fâra 'ncetare
Bate ordele tataru,
Bate cetele magiare.

Bate lesi d'in fug'a mare,
Bate turci pre smeie calare,
Si-i scutesce de 'ngropare.

Lumea 'ntréga stã 'n mirare,
Tier'a-e mica, tier'a-e tare,
Si dusmanulu sporiu nu are.

(Va urmã.)

Lazaru, Georgiu Vasileviciu, Ionu Solagianu, G. Dringou si Gavrilu Netou.

*(Schimbării în ministeriu.) Se vorbesce, că ministrul presedinte Andrassy va da ministeriul de apărarea comuna baronului Vécsey; era ministeriul de comerciu si agricultura se va desparti in doue ministere deosebite. — Personelo desemnate pentru aceste doue ministere nu sunt inca cunoscute. A treia schimbare va fi in ministeriul de interne, de-ora-ce se afirma ca sigur, că Wenckheim isi-va da dimisiunea; nu se scie inca cine i-va succede, se pomenescu in se ca candidati Péchy si Csengeri. Asemene se vorbesce că Mikó inca va dimisiună.

** Cursulu de trei ani de la academiele de dreptu d'in Clusius Sabiu se va desfiintă, si cu inceputulu anului scolastic 1869/70 se va introduce unu cursu obligatoriu de patru ani pentru toti ascultatorii.

Sciri electrice.

Leupole, 14. sept. Adunarea poporale de adi a votatu una resolutiune, prin carea se cere sufragiulu universalu, restituierea legiloru de alegere d'in 1861. si imultirea represintantiloru cetătiloru. Dobrzanski a vorbitu contr'a sufragiulu universalu.

Zagrabia, 14. sept. In siedintia de adi banulu a presintatu dietei pe presedintii sectiuniloru guvernulu. Bugetulu tieriei de 2 2/10 milioane fu predatu unei comisiuni de 26 membri.

Berolinu, 14. sept. Adi s'a celebratu serbatorrea lui Humboldt, asistandu unu numeru mare d'in poporu.

Parisu, 14. sept. Imperatulu se insanatosieca. Majestatea sa primi adi inainte de amedia-di pre Forcade, dupa amedi va primi pe Primu.

Munchu, 14. sept. Barbatulu reginei Izabela, Franciscu de Assisi, si contele Beust sosira adi aci, — estu d'in urma va caletori cātra Elvetia. Principele Hohlenlohe se ascēpta pre mane.

Madridu, 14. sept. Relativu la libertătile ce se voru da insulei Cub'a, voru aparē nu preste multu trei ordenatiuni.

Königsberg, 14 sept. La prandiulu de curte ce se tienū eri in palatiulu d'in cetate, regele prusescu raspunse la vorbirea generariulu Manteuffel urmatoriele: Esprimu recunoscintia mea corpului primu de armata, si golescu pocalulu meu pentru prosperarea provinciei d'in care esī acestu corpu. Speru, că acestu corpu de armata — daca aru urmā mominte grave — si-va pastrā fidelitatea si patriotismulu doveditu pana acum.

Cu ocasiunea serbatorii celebrate eri in onorea regelui, bratiariulu puntii de preste laculu d'in gradina castelului, s'au ruptu; multi cadura in lacu; unii s'au innecat, altii s'au vatematu.

Viena, 15 sept. Dupa „Presse“, regele Prussiei a fostu celu d'antăiu intre suverani, care a felicitatu pre Napoleonu d'in caus'a reinsanatosiării sale.

Parisu, 16 sept. Imperatulu Austriei si regele Italiei felicitara pre imperatulu Napoleonu pentru reinsanatosiarea sa.

Belgradu, 16 sept. Foi'a oficiale „Srbsko Novine“ anuncia: guvernulu austro magiaru desfiintă tote mesurile in privintia bolei de vite contra Turciei si importulu peiloru si productelor brute nu este impededatu.

Craiova, 16. sept. Generalulu ordulu carmelitiloru d'in Rom'a raspunse, că nu are nici una cunoscintia despe incarcerarea Barbarei Ubrik. Proeesulu ar trebui asiē sē se pertrateze.

Economi: si Comerciulu.

Posta, 16. sept. Comerciulu bucatelor si redobendi vivacitatea, mai alesu in favorea grăului. Morarii cumperara una catime mare. Negotiatorii esportulu aretara multa reserva. Pretiulu grăului ordenariu se urcă cu căti-va cruceri. Secara nu fu prē cercetata, numai cu greu si-a potutu sustienē pretiulu. Ordiu a fostu putfinu, si prin urmare nu produse ce-va comerciulu insemnatu. Porumbu s'au imbiatu multu, cumperatori putini, pretiulu nu i-s'a schimbatu.

Vendiari: Grău: 800 cent. vam. de 88 1/2 pdi cu 5 fl. 57 1/2 cr., 200 cent. vam. de 88 pdi cu 5 fl. 52 1/2 cr., 2000 cent. v. cu 5 fl. 50 cr., 3000 cent. vam. cu 5 fl. 42 1/2 cr., 1000 mest. cu secara cu 5 fl. 17 1/2 cr., 1000 cent. vam. de 87 1/2 pdi cu 5 fl. 45 cr. etc. — Secara: 1000 mes. de 79/80 pdi cu 3 fl. 15 cr., 600 mes. de 79/80 pdi cu 3 fl. 10 cr. — Ovesu: 800 mes. de 46/50 pdi cu 1 fl. 85 cr., 500 mes. cu 1 fl. 82 1/2 cr., 1000 mes. de 41/50 pdi cu 1 fl. 81 cr.

Bursa de Viena de la 16 sept.

Table with 4 columns: Item, Price, Item, Price. Includes 5% metall., Imprum. nat., Sorti d'in 1869, Act. de banca, Act. inst. cred., Londra, Argintu, Galbenu, Napoleond'or.

Proprietariu si editoriu: Alesandru Romanu. Redactoru respundietoriu interim.: Ionu Poratiu.

Comunicatiunea pre calile ferate.

Table with 2 columns: Pro Linia Statului, Cu Trasura acelerata. Includes routes like Pest'a-Vien'a, Segedinu-Pest'a, Vien'a-Baziasiu.

Table with 2 columns: Calea fer. spre Tis'a, Vien'a-Pest'a-Casiovi'a. Includes routes like Vien'a, Pest'a, Czegléd, Szolnok pléca.

Table with 2 columns: Vien'a Pest'a-Aradu, Vien'a Pest'a-Oradea-Mare. Includes routes like Vien'a, Pest'a, Tiegledu, Solnocu.

Table with 2 columns: Casiovi'a-Pest'a-Vien'a, Oradea-Mare-Pest'a-Vien'a. Includes routes like Casiovi'a, Pest'a, Tiegledu, Oradea-Mare.

Table with 2 columns: Calea fer. de Nordu ung., S-Tarján-Pest'a. Includes routes like Pest'a, Steinbruch, Gödöllő, Hatvan, S-Tarján.

Table with 2 columns: Calea fer. de Sudu (amedia-di), Bud'a-Triestu, Oradea-Mare-Pest'a-Vien'a. Includes routes like Bud'a, Alba-Regia, Pragerhof, Steinbrück, Triestu, Oradea-Mare.

Table with 2 columns: Mohaciu-Barciu, Barciu-Mohaciu. Includes routes like Mohaciu, Vilani, Úszög, Cinci-Beserice, Szigetvár, Barciu.

Table with 2 columns: Cinci-Beserice, Vilani, Mohaciu sosesco. Includes routes like Cinci-Beserice, Úszög, Vilani, Mohaciu.

Table with 2 columns: Prim'a Cale ferate transilvana, Aradu-Alb'a-Iuli'a (Belgradu), Alb'a-Iuli'a-Aradu. Includes routes like Aradu, Radna, Soborsinu, Ili'a, Dev'a, Orestia, Vintiu-inf., Alba-Iuli'a.

Trasurile cu persone se impreuna la Aradu cu calea fer. de Tisa in ambe directiunile. Navigatiunea (Plutirea) cu vaporele societatii Danubiane Imp. reg. priv. Vaporele cu caletoril pléca:

Table with 2 columns: Vien'a-Pest'a, Jaurinu-Pest'a, Pest'a-Esegu, Baziasiu-Belgradu, Pest'a-Orsiov'a, Esegu-Orsiov'a, Semliu-Belgradu-Orsiov'a, Baziasiu-Orsiov'a, Orsiov'a-Romani'a, Jaurinu-Vien'a, Pest'a-Vien'a, Esegu-Pest'a, Baziasiu-Belgradu-Semliu, Baziasiu-Belgradu-Semliu si Pest'a, Orsiov'a-Belgradu-Semliu, Galatiu-Orsiov'a-Belgradu-Semliu-Pest'a, Sisecu-Semliu, Semliu-Sisecu, Segedinu-Semliu.

Vaporele acelerate pléca: Pest'a-Galati: luni-a la 7 ore demin. Baziasiu-Galati: marti-a si sambet'a la 9 ore demin. Galati-Pest'a: vineri-a la 4 ore dupa am. Galati-Baziasiu: marti-a si vineri-a la 4 ore dp. am.

Navigatiunea pre Tis'a superioare. Vaporele cu caletorii pléca: Tocaiu-Ciapu: luni-a si joi-a innainte de am. dpa sos. tronului pestanu. Tocaiu-Nameni: joi-a innain. de am. dpa sosirea tren. pest. cam la 8. o. Nameni-Tocaiu: sambet'a in diori. Ciapu-Tocaiu: marti-a si sambet'a la 7 ore demin.